

Sivilombudsmannen
Postboks 3, Sentrum
0101 Oslo

Deres ref:
Vår ref: 2010/225639
Dato: 29.11.2010
Org.nr: 985 399 077

Statens tilsyn for planter, fisk, dyr og næringsmidler

HVOR ÅPNE KAN MATTILSYNET VÆRE? ANMODNING OM KOMMENTARER FRA SIVILOMBUDSMANNEN

Det vises til at Sivilombudsmannen i 3 saker har rettet kritikk mot Mattilsynet for brudd på taushetsplikt (ref SOM 2007/1852, SOM 2007/2159 og SOM 2009/544).

De refererte sakene gjelder alle på dyrevelferdsområdet. Etter den siste avgjørelsen som kom i januar 2010, fant Mattilsynet grunn til å gå nærmere inn i hvordan vi håndterer opplysninger knyttet til enkeltpersoner. Som forvaltningsorgan har Mattilsynet plikt til å rette seg etter ombudsmannens uttalelser utover den enkelte sak, dersom uttalelsen gir grunn til det.

Vi ønsket å få ytterligere begrunnet hvordan Sivilombudsmannen så på reglene om taushetsplikt i lov 10 februar 1967 om behandlingsmåten i forvaltningssaker (forvaltningsloven) § 13 nr 1. Kontorsjef Hanne Nymoen deltok sammen med en saksbehandler fra Sivilombudsmannen på nettverksmøte for 20 tilsynsjurister i Mattilsynet i juni 2010. Hennes presentasjon følger vedlagt. I møtet deltok også lovrådgiver Kristin Ryan fra Justisdepartementets lovavdeling.

Det ser ut til at Mattilsynet gjennom sin praksis ved utlevering av dokumenter etter innsynshenvendelser etter lov 19. mai 2006 nr 16 om rett til innsyn i dokument i offentlig verksemd (offentleglova) på noen områder har tolket reglene om taushetsplikt til å omfatte mindre enn det er rettslig grunnlag for. Dette oppfattet vi ble bekreftet i ovenfor nevnte møte.

Mattilsynet, Hovedkontoret, har derfor utarbeidet et brev som skal sendes til alle våre 8 regionkontorer, som igjen vil formidle brevet til 54 distriktskontoret. I brevet utvides forståelsen av hva som skal omfattes av taushetsplikt jf forvaltningsloven § 13 nr 1, i forhold til hvordan disse reglene tidligere har vært forstått og håndtert i Mattilsynet.

Vi baserer den endrede forståelse på hva vi har utledet av sakene som Sivilombudsmannen har behandlet, samt den redegjørelse som ble gitt i det tidligere referert møtet i juni 2010.

Endringen har skapt stor uro i organisasjonen og mange mener at tolkningen er i strid med prinsippene i den nye offentliglova, med alminnelig rettsoppfatning og med rettutviklingen generelt. Det at opplysning om regelverksbrudd som er straffesanksjonert der enkeltperson kan identifiseres er taushetsbelagt, er problematisk i praksis. Brudd på regler gitt i eller i medhold lov 19 desember 2003 nr. 124 om matproduksjon og mattrygghet (matloven) og lov 19 juni 2009 nr 97

om dyrevelferd (dyrevelferdsloven) er straffbare der skyldkravene er oppfylt (matloven § 27 og dyrevelferdsloven § 37). Videre gjør ombudsmannens forståelse av koblingsfaren ved innsynshenvendelser det nærmest umulig å gi ut noen dokumenter i saker knyttet til privatpersoner.

Allmennhetens rett og behov for innsyn gjør seg sterkt gjeldende på våre områder. Mattilsynets ønske er å være så åpne i vår forvaltning som det er mulig å være, men vi må selvsagt som forvaltningsorgan forholde oss til de begrensninger reglene om taushetsplikt setter. I og med at det er straffbart for den enkelte tjenestemann å bryte taushetsplikten, har Hovedkontoret en plikt til å formidle ut til organisasjonen en forståelse av reglene om taushetsplikt på en slik måte at de ansatte ikke utsettes for å bryte reglene. Etter den siste ombudsmannsuttalelsen er 10 ansatte anmeldt for brudd på taushetsplikten.

Vi antar også at det vil bli mediainteresse knyttet til innskjerping av praksis ved innsynshenvendelser i Mattilsynets dokumenter. Det er sannsynlig at det vil bli satt et kritisk søkelys på det at Mattilsynet vil se på flere opplysninger som taushetsbelagte og at vi vil unnta hele dokumenter oftere enn før. Våre eierdepartementer (Landbruks- og matdepartementet, Helse- og omsorgsdepartementet og Fiskeri- og kystdepartementet) vil også vurdere å be Justisdepartementets lovavdeling om en uttalelse om taushetsplikt på våre forvaltningsområder.

Hovedkontoret vil derfor gi Sivilombudsmannen en mulighet til å se på det utkastet til brev til regionene som ligger vedlagt før det sendes ut. Siden ombudsmannens uttalelser er bakgrunn og grunnlag for brevet, vil vi gjerne forsikre oss om at vi har forstått ombudsmannen riktig i tolkningen av reglene om taushetsplikt. Dette for å kunne korrigere oss, dersom vi har oppfattet ombudsmannen feil.

Dersom Sivilombudsmannen ønsker å gi kommentarer til brevet før det sendes ut, ber vi om at disse sendes Mattilsynet, Hovedkontoret innen **14. januar 2011**.

Med hilsen

Kristina Landsverk
Tilsynsdirektør

Vedlegg:

1. Utkast til brev til regionkontorene: "Mattilsynets håndtering av taushetsbelagte opplysninger knyttet til enkeltpersoner – "noens personlige forhold"
2. Kontorsjef Hanne Nymoens presentasjon som ble holdt i nettverksmøte for tilsynsjurister i juni 2010: "Ombudsmannens behandling av en sak om taushetsplikt for rapport fra en lokal dyrevernnemnd"